

Przebieg

HISTORJA XX WIEKU

1900—1934

OPRACOWALI

Prof. HENRYK MOŚCICKI
i JAN CYNARSKI

WYDANIE DRUGIE

WARSZAWA 1936

NAKŁADEM KSIĘGARNI J. PRZEWORSKIEGO

Historia Polski 1900-1934

W S T Ę P

Do chwili obecnej upłynęła zaledwie część XX stulecia. Okres trzydziestu czterech lat zgóra, który przesunął się przed oczami żyjącego starszego pokolenia, nie stanowi jednolitej całości, z jakiegokolwiek punktu widzenia spojrzymy na wypadki dziejowe. Pierwsze lat czternaście są jakby dalszym ciągiem dziejów XIX stulecia: cechuje je ta sama walka społeczeństw z rządami o parlamentaryzm lub o konstytucję tam, gdzie jej dotychczas nie nadano, i o dalszą demokratyzację ustroju, Imperjalizm święci niemniejsze triumfy, niż w końcu XIX wieku, a kapitalizm w walce czy to z obozem pracy, czy z przeżytkami dawniejszych form życia gospodarczego, wychodzi obronną ręką.

Wojna światowa lat 1914 — 1918, największa z wojen, jakie kiedykolwiek toczyła ludzkość, rozłupując życie każdego niemal człowieka na dwa niepodobne do siebie okresy, to samo uczyniła z życiem społeczeństw i państw. Po wojnie, wskutek zmienionych warunków bytu, wzrostu bezrobocia, a zwłaszcza wielkiego kryzysu gospodarczego, którego końca nie widać, ujawniają się z całą siłą nowe prądy, przeciwstawiające się dotychczasowym. Ludzkość szuka nowych dróg, bądź w formie dyktatury proletariatu (Rosja Sowiecka), będącej następstwem zwycięskiej rewolucji politycznej i społecznej, bądź w formie prądów faszystowskich i im pokrewnych. Walka prądów demokratyczno-parlamentarnych z nowymi dążeniami wypełnia ostatnie szesnastolecie dziejów (1918—1934).

Treść tomu

WIEK XX.

Chiny i Japonja na przełomie XIX i XX stulecia

Chiny	Str.	5
Japonja	"	8
Wojna chińsko-japońska 1894 roku	"	13
Zaborcza polityka mocarstw europejskich w Chinach i jej skutki.	"	17
Rosja od wstąpienia na tron Mikołaja II do 1904 roku	"	23
Wojna rosyjsko-japońska (1904 — 1905)	"	35
Rewolucja rosyjska w latach 1905 — 1906		
Od podniesienia się rewolucyjnej fali do pierwszej Dumy.	"	54
Pierwsza i druga Duma. Upadek ruchu rewolucyjnego.	"	72
Ziemie polskie w końcu XIX i na początku XX wieku	"	82
Ruch rewolucyjny w Królestwie Polskiem w latach 1905 — 1906	"	93
Rosja w okresie porewolucyjnej reakcji (1906 — 1914)	"	102
Przewroty dokonane pod wpływem rewolucji 1905 roku		
Rewolucja młodoturecka	"	115
Rewolucja w Persji	"	119
Ogłoszenie republiki w Chinach	"	121
Francja w końcu XIX i na początku XX wieku		
Sprawa Dreyfusa	"	125
Walka zwycięskiej lewicy z nacjonalistami	"	130
Polityka zagraniczna Francji przed wojną światową	"	136
Anglja na początku XX wieku	"	141
Włochy	"	148
Niemcy	"	153

Austro - Węgry	
Monarchja przedlitawska	Str. 165
Węgry	" 171
Zagraniczna polityka monarchji austro-węgierskiej	" 175
Polskie organizacje niepodległościowe przed wojną światową	" 180
Stany Zjednoczone	" 186
Państwa zapirenejskie	
Portugalja	" 189
Hiszpanja	" 191
Państwa skandynawskie	
Danja	" 194
Szwecja	" 196
Norwegja. Zerwanie unji ze Szwecją	" 198
Holandja i Belgja (od 1837 do 1914 roku)	
Holandja	" 201
Belgja	" 204
Szwajcarja (od 1848 do 1914 roku)	" 210
Wojna włosko-turecka i wojny bałkańskie (1911—1913).	" 213
Sjam	" 228
Kolonje europejskie na przełomie XIX i XX wieku.	" 229
Wielka wojna światowa (1914 — 1918).	
Zamiary a skutki	" 233
Przyczyny wojny	" 234
Od zamachu serajewskiego do wy- buchu wojny	" 243
Plany wojenne. Siły wojsk walczą- cych	" 253
Kampanja w sierpniu i wrześniu 1914 roku.	" 257
Działania wojenne od październi- ka 1914 r. do wielkiej ofensywy nad Dunajcem (w maju 1915 roku)	" 268
Od maja do grudnia 1915 roku.	" 276
Kampanja 1916 roku	" 286
Kampanja 1917 roku.	" 299
Kampanja 1918 roku. Koniec wojny.	" 307
Ziemie polskie podczas wojny światowej	" 319
Rewolucja rosyjska 1917 roku.	
Przyczyny rewolucji.	" 345
Carat w ostatnich zmaganiach ze społeczeństwem (od wybuchu wojny do rewolucji marcowej 1917 roku).	" 348

Rewolucja marcowa	Str. 365
Od rewolucji marcowej do listopadowej	" 376
Rewolucje w Niemczech i Austrii w listopadzie 1918 roku i ich następstwa.	
Rewolucja w Niemczech	" 399
Rozpadnięcie się Austrii. Rewolucja. Utworzenie i utrwalenie republiki	" 407
Traktat wersalski i inne traktaty pokojowe	" 415
Polska w zaraniu swego niepodległego bytu	" 440
Wojna domowa w Rosji. Utrwalenie się rządów sowieckich	" 449
Polska w latach 1920 — 1923. Wojna. Utrwalenie granic. Stabilizacja stosunków wewnętrznych	" 477
Utworzenie niepodległych republik nadbałtyckich i ich dzieje początkowe	" 501
Litwa	" 501
Łotwa	" 505
Estonja	" 518
Finlandja	" 522
Rządy komunistyczne na Węgrzech i ich upadek	" 527
Rewolucyjne przewroty w Turcji i Grecji	" 535
Niemcy od Wejmaru do puczu Kappa i Lüttwitza	" 541
Odszkodowania i długi międzynarodowe	" 544
Europa w ostatniem piętnastoleciu (1919 — 1934).	
Walka nowych prądów z ustrojem demokratyczno-parlamentarnym	" 557
Włochy	" 563
Hiszpanja	" 580
Portugalia	" 591
Niemcy	" 594
Austria	" 617
Węgry	" 626
Polska	" 628
Państwa półwyspu Bałkańskiego	" 645
Państwa bałtyckie	" 663
Anglja	" 672
Irlandja	" 680
Francja	" 683
Czechosłowacja	" 693
Szwajcaria	" 697
Holandja	" 698
Belgja	" 700
Luksemburg	" 702

Państwa skandynawskie	Str. 703
Rosja sowiecka	" 710
Państwa azjatyckie.	
Chiny	" 725
Japonja	" 734
Persja	" 738
Afganistan	" 739
Sjam	" 741
Kraje oderwane od Turcji	" 741
Indje	" 746
Państwa afrykańskie — Australja.	
Egipt	" 752
Abisynja	" 756
Unja południowo-afrykańska	" 757
Dominjum australijskie	" 758
Ameryka.	
Stany Zjednoczone	" 760
Państwa środkowo i południowo- amerykańskie	" 765
Liga Narodów	" 771